

פרשת וישלח

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

ה. ביזת העיר שכם

וההיטהרות מהעבודה זרה

ל. יעקב נאבק במלאך

ו. פגישת יעקב ועשו ופרידתם

ה. תולדות יעקב ומות יצחק

ע. הכנות יעקב למפגש עם עשו

ש. מיתת דבורה ורחל והולדת בנימין

ת. יעקב בשכם ומעשה דינה

ר. תולדות עשו ושעיר החורי ושמות

אלופיהם

שאלה לשולחן השבת

"ואת אחד עשר ילדיו"

פירש רש"י על פי המדרש: 'ודינה היכן היתה, נתנה בתיבה ונעל בפניה, שלא יתן בה עשו עיניו, ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו, שמא תחזירנו למוטב, ונפלה ביד שכם'.

ומדרש זה תמוה ביותר, שהרי הכתוב שיבח את לאה על כך שבכתה שלא תעלה בגורל עשו. ועוד, שהרי כתוב בגמרא (פסחים מט:): 'תניא היה רבי מאיר אומר כל המשיא בתו לעם הארץ כאילו כופתה ומניחה לפני ארי'.

ויש לבאר אם כן, מדוע נענש יעקב על שמנע מבתו דינה (שהיתה ילדה קטנה) מלשאת את אחיו המושמד?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"ג אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וימלו כל זכר כל יצאי שער עירו"

כשאברהם אבינו הגיע לקבור את שרה כתוב: "לאברהם למקנה לעיני בני חת בכל באי שער עירו". ויש לבאר טעם חילוק הלשון. א. בני יעקב הקפידו שרק האנשים שגרים בשכם ימולו את עצמם ולא האנשים שמקום מגורם מחוץ לשכם ובאים לשכם כדי לתייר או לסחור. וזה ההבדל בין יוצאי שער עירו לבין באי שער עירו: יוצאי שער עירו, הם אלו שגרים בעיר אלא שיוצאים מחוץ לעיר לצרכם ושבבים בשעות הערב לביתם בעיר, ובאי שער עירו הם אנשים שגרים מחוץ לעיר שבאים לעיר לזמן מועט. כיון שבני יעקב הקפידו רק על אנשי העיר עצמם שגרים שם בקביעות, לכן התורה דייקה לכתוב: "כל יוצאי שער עירו" ולמעט כל באי שער עירו. אך אותם הגרים בעיר, דקדקו למול עצמם למרות שיצאו מהעיר לאחר מכן. ובקבורת שרה החידוש הוא שאף האנשים שלא היו גרים בחברון אלא שבאו לתייר או למסחר בחברון, אף הם גמלו חסד לאברהם ושבטו ממלאכתם. (תולדות אברהם) ב. ששם אנשים באו מבחוץ לכבוד אברהם וכאן אנשים נסו מהעיר מפחד המילה. (פענח רזא) ג. הנשים בכלל 'באי שער עירו' ולא בכלל 'יוצאי שער עירו' מפני שאין דרכן לצאת. לקבורת שרה הגיעו אף הנשים, אך במילת אנשי שכם כמובן שאין הן שייכות. (משך חכמה) ד. שם הרבה באו לעיר כדי להעיד על המכירה יותר מאותן שבעיר, אבל כאן לא היה הדבר מוטל אלא על אותם שבעיר להיות נמולים. (הדר זקנים)

"אלוף קרח"

קרח היה אחד מאלופי אדום, וכן קנז וזרח. ויש לבאר אם כן, כיצד קרא יצהר בן קהת לבנו בשם של רשע: 'קרח'? והרי כתוב בגמרא (יומא לה:): 'מאי 'ישם רשעים ירקב'? אמר ר' אלעזר, רקביבות תעלה בשמותן דלא מסקינן בשמיהו' (שלא יקראו אנשים לבניהם בשמות של רשעים). וכן יש לתמוה על יהודה שקרא לבנו זרח ועל קנז אביו של עתניאל, שהרי אף השמות זרח וקנז היו באלופי אדום? ויש לומר: א. היה עוד קורח אחר צדיק ונקרא על שמו. ב. אכן זו הייתה טעות ולכן סופו שנבלע קרח באדמה. (חת"ס) ג. אין אנו יודעים שקרח הראשון היה רשע. ד. לא היה קרוי בשמו אלא כשם חדש על דרך מאורע שקרה לו. ה. יצהר אביו לא ידע שהיה כזה אלוף. ו. נולד לפני שקרח היה אלוף. (ע"פ ספר הישר) (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

מתנת חנוכה לכל השנה!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

חדש! ניתן להזמין חוברות של חומש בודד מתוך הספר כמזכרת מאירועים

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלוך לקהילתם. זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!

השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. מספר האנשים שהביא עשו עמו
- ב. האלון שתחתיו נקברה דבורה נקרא: "אלון ____"
- ג. "עם לבן ____"
- ד. בת לאה, וכמעשה אמה יצאה
- ה. "נא מידי אחי מיד עשו"
- ו. "יעקב לבדו ____ איש עמו"
- ז. מאלופי עשו
- ח. ממלכי אדום
- ט. הסיבה שנקראו בני שער החורי 'יושבי הארץ' (רש"י)
- י. כך קרא המלאך ליעקב
- כ. ביום השלישי למילתם, היו בני העיר שכם -
- ל. הרג את אנשי שכם עם שמעון אחיו
- מ. שכם: "הרבו עלי ____ ו ____ ואתנה"
- נ. חלק משלל שכם שיעקב קבר
- ס. "והארץ תהיה לפניכם שבו ו ____"
- ע. הוא ויעקב קברו את יצחק
- פ. כך קרא יעקב למקום בו נאבק עם המלאך
- צ. פגיעת המלאך ביעקב גרמה לו
- ק. היא חברון
- ר. ממתנות יעקב לעשו
- ש. הר זה הוא מקום משכנו של עשו
- ת. שם טמן יעקב את הע"ז שבזזו משכם

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שם המישור בו גר יצחק
- ב. סבא של מהיטבאל בת מטרד
- ג. "ויירא - שמא __, ויצר לו - אם __... אחרים" (רש"י)
- ד. נאסר באכילה לבנ"י עד היום הזה
- ה. יעקב קנה שדה מבני חמור בסכום של ____
- ו. מאלופי עשו
- ז. בכורו של עשו
- ח. יעקב ציווה לשים __ בין עדרי המנחה
- ט. "ויסע ישראל __ אהלה מהלאה למגדל עדר"
- י. "מכל החסדים ומכל האמת"
- ך. יעקב יצק על המזבח שמן ו ____ עליה ____
- ל. שם בנה יעקב מזבח להשי"ת
- ם. כך הגיע יעקב לשכם
- ן. נכד וסבא, ששם הנכד כשם חיה
- ס. "ותרצני" - כל רצון שבמקרא לשון ____ (רש"י)
- ע. אחות לוטן
- ף. תואר כבוד לראשי משפחות
- ץ. "את העם אשר אתו"
- ק. יעקב עבר את מעבר זה
- ר. אביו של שכם
- ש. בלהה הייתה ____ ליעקב
- ת. שם המקום בו בנה יעקב למקנהו סוכות

כתרגומו

כל פשה נדיא דעלייה מיליה מתרצום אונקלוס נכנסה לעדריין של למונו.

"נכבד" (לד, יט) = "יקיר". המילה העברית 'יקיר', המתארת אדם חשוב, מכובד.

מן המדרש

פעם אחת ארטבון (שם אדם, וישנה מחלוקת בפרשנים אם היה יהודי או לא) שלח לרבי יהודה הנשיא מרגלית יקרה מאד, בצירוף בקשה שישלח לו רבינו הקדוש תמורתה, דבר יקר וחשוב כמותה. מיד לקח רבי יהודה הנשיא מזוזה ושלח לו. אמר לו ארטבון: "אני שלחתי לך דבר יקר שאין לו מחיר ואתה שלחת לי דבר ששווה מטבע אחד?" אמר לו רבינו הקדוש: "חפצי וחפציק לא ישוו בה, ולא עוד אלא שאתה שלחת לי דבר שאני צריך לשומרו, ואני שלחתי לך דבר שאתה ישן והיא שומרת אותך, שנאמר: "בהתהלך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך". מיד נכנס שד בבתו של ארטבון שהייתה בת יחידה ובאו כל הרופאים ולא הועילו לה. כיון שנטל ארטבון את המזוזה ושם על הפתח, מיד ברח אותו השד, ונטל רבינו הקדוש את המרגלית לעצמו. (ע"פ ירושלמי פאה פ"א ושאלתות עקב)

מילה בפרשה

שומר בפתח העמוד,
חשב שישאר גלמוד,
כזקיף שלא יושן,
שסיבים צומחים לזקן.

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה בפרשה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ושפני טמוני חול

שלוש בשורש משותף, בראשונה נולדתי ובאחרות נלחמתי. מי אני? * * * *

"ויצו את הראשון לאמר כי יפגשך עשוי אחי ושאלך לאמר למי אתה ואנה תלך ולמי אלה לפניך ואמדת לעבדך ליעקב מנחה היא שלוחה לאדני לעשוי והנה גם הוא אחרינו"

יש שרמזו שג' שאלות אלו היצה"ר שואל את האדם בכדי להביאו לעצבות, שלא יוכל לעבוד את השי"ת, והן השאלות השנויות בפרקי אבות: 'מאין באת? ולאן אתה הולך? ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון?' וכך הוא אומר: "למי אתה" - מאין באת וא"כ איך אינך ירא לעסוק בתורה ומצוות?! 'ולאן אתה הולך' זהו 'ואנה תלך', 'ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון' - 'ולמי אלה לפניך'. וא"כ באלו פנים תראה לפני השי"ת?! וכך רוצה להסיר את האדם מהדרך העולה בית קל ולהביאו לרשותו. ועל זה צריך לומר לו האדם: "לעבדך ליעקב מנחה היא שלוחה לאדוני לעשוי" - אני עבד השי"ת וכלול בכלל ישראל, ובזכות זה: "מנחה היא שלוחה" שאפילו המעט שאני עושה, גם מקבל אותה השי"ת ממני כי כל כוונתי היא: "לאדוני לעשוי" - ללחום נגד היצה"ר, "והנה גם הוא אחרינו" - שהקב"ה גם מסייע בידינו במלחמה זו. (חידושי הרי"ם)

שעשועי דאורייתא

"ותלד עדה לעשוי"

אלו שני זוגות נוספים בתורה, שמותיהם של שני בני הזוג מתחילים באותה האות? (אחד ברש"י, אבל ידוע)

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. שלושה פסוקים רצופים שמופיעים בהם (יחד) שמות של ארבע פרשות בתורה.
2. פסוק שמתחיל ומסתיים באותן 2 אותיות.
3. שני מקומות שעונים בהם בשאלה.
4. חמש מילים רצופות בנות שתי אותיות.
5. ארבע מילים שנקראות ישר והפוך (אחת מהן מופיעה ארבע פעמים)
6. מילה בת ארבע אותיות המופיעה ארבע פעמים באותו הפסוק. (פעמיים)

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "ויקם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחתיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק"
2. "ויבן שם מזבחה ויקרא למקום אל בית אל כי שם נגלה אליו האלקים בברחו מפני אחיו"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: היכן מצינו דיר ששימש לחפצים דוממים? - דיר העצים בבית המקדש. **לסדר את הפרשה** - "עלות השחר". **הידון א' ת'** - ארבע מאות, בכות, גרתי, דינה, הצילני, ויותר ויאבק, זרה, חושם, טועמים העפר, ישראל, כואבים, לוי, מאד מוהר מתן, נזמים, סחרוה, עשוי, פניאל, צליעה, קרית ארבע, רחלים, שעיר, תחת האלה. **הידון א' ת' הפוך** - ממרא, מי זהב, יהרג יהרוג, גיד הנשה, מאה קשיטה, צפו, אליפז, רווח, ויט, קטנתי, נסך נסך, בית אל, שלם, צבעון דישון, פיוס, תמנע, אלוף, ויחץ, יבוק, חמור, פילגש, סוכות. **שעשועי דאורייתא** - אהרן ואלישבע, נח ונעמי. ובנ"ך: אסתר ואחשוורוש, אחאב ואיזבל, אבישור ואביהיל אם אחבן, חזקיה וחפצי-בה, יואש ויהוועדן, מנשה ומשלמת, עתניאל ועכסה. 1. "וישב עשוי בהר שעיר... ואלה תלדות עשוי... אלה שמות בני עשוי". 2. "קח נא את ברכתי... ויפצר בו ויקח". 3. המלאך עונה ליעקב: "למה זה תשאל לשמי?", ושמעון ולוי עונים ליעקב: "הכזונה יעשה את אחותנו?". 4. "אל תיראי כי גם זה לך בן". 5. "ויהיו" (4), "והכהו", "ונתנו". 6. "אלה אלופי בני עשוי בני אליפז בכור עשוי אלוף תימן אלוף אומר אלוף צפו אלוף קנז", "ואלה בני רעואל בן עשוי אלוף נחת אלוף זרח אלוף שמה אלוף מזה אלה אלופי רעואל בארץ אדום אלה בני בשמת אשת עשוי". **מילה בפרשה ויצא** - לוז. "זוהי תוכניה מקוצרת" - תוכניה=לוז זמנים ובקיצור: לוז, "ועיר כך היתה נקראת" שמה הקדום של בית אל הוא לוז, "עץ שהוא גם פיצוחים" - יעקב לקח מקל מעץ הלז וישנם אגוזי לוז (בונדוק), "אך הפוך, אין הם יקרים" - לא יקר=זול והפוך=לוז. **שמונות בפרשה** - 1. "ורוחו תשימו" (לבזי) "ושם עירו עוית" (לולה) 3. "ויאבק איש עמו" (לבכה) 4. "האלה" (להד) 5. "אלוף מבצר" (לומב) 6. "ולרגל הילדים" (לגיד) 7. "והאחוזו בה" (לדג) 8. רומי - "אלוף מגדיאל" (רש"י-לומג) 9. "סוכות" (לגזי) 10. "דבורה" (להח) 11. "אלוף" (פרק לו) 12. 6 נקודות מעל: "וישקהו" (לגד) 13. פרד (לא חמור...) - "את הימם. פרדים" (רש"י לו,כד) 14. "וימלוך... שמלה" (לו,לו) 15. "אלון בכות" (להח) **שמונות בהפטר** - 1. "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה" (יח) 2. "אם גנבים באו לך אם שודדי לילה" (ה) 3. "עד צרפת וגלת ירושלם אשר בספרד" (כ) 4. "כאשר עשית יעשה לך, גמלך ישוב בראשר" (טו) **שאלה לשלחן השבת וירא** - שאלנו: אברהם אבינו ביקש מהקב"ה שלא יהפוך את הערים ובסיום ביקש אפילו על עיר אחת ולא נענה הקב"ה לבקשתו. ויש לבאר אם כן, וכי בקשתו של לוט הייתה גדולה יותר מתפילתו של אברהם אבינו? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. אברהם ביקש הצלה בזכות, דהיינו בזכות צדיקים שיגנו על המקום, אבל לוט ביקש רק בחסד מאוצר מתנת חנם. 2. גדולה תפילת החולה על עצמו. 3. המלאכים היו חייבים הכרת הטוב ללוט על שאירתם בביתו לפיכך נענו לו. 4. באמת צוער עוונותיה היו מועטים יחסית לאחרות אך נגזר עליה ליהפך כיון ש'נתנה רשות למשחית לחבל שוב אינו מבחין בין צדיק לרשע'. אבל לוט, דיבר עם המלאך המשחית עצמו וביקש ממנו שכן יבחין בין צדיק לרשע. 5. לוט היה במצב שהרגיש שאינו יכול לחיות בלי הצלת צוער, והייתה תפילתו זעקה להצלה בלי שום משען אחר ותפילה כזו בכוחה לבקוע שערי שמים. 6. בעצם הייתה זו קבלה של תפילתו של אברהם שהרי כל מה שניצל לוט היה בזכותו של אברהם.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.
ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.
ירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן בייך

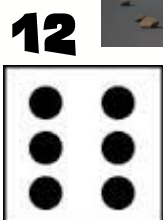
ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת: קיפמן 17, ירושלים
 temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

מחשבה טובה

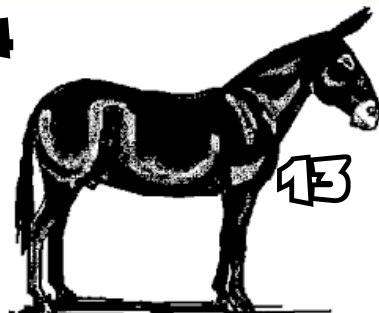
התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"ותדד שנתי מעיני" (לא,מ)

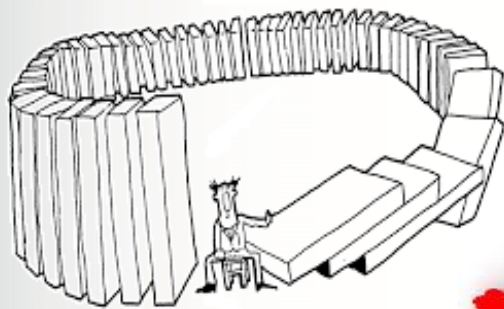
14

13

הפטרת וישלח "חזן עובדיה" (כל ספר עובדיה)

טמונות בהפטרה

4

3

2

1